

Remissvar

2019-10-31

Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället

Arbetsgivarföreningen KFO

Arbetsgivarföreningen KFO¹ (KFO) är en arbetsgivar- och intresseorganisation för kooperativa och ömsesidiga företag, verksamheter inom idéburen välfärd och för civilsamhällets organisationer. KFO företräder 4100 medlemsorganisationer som tillsammans har 135 000 anställda. Vi bildades 1943 och är Sveriges största fristående arbetsgivarorganisation vid sidan av Svenskt Näringsliv och Sveriges Kommuner och Landsting. Gemensamt för våra medlemmar är att de bedriver verksamheter som är långsiktiga, hållbara och värderingsstyrda. Inflytande och demokrati är viktiga ledord, liksom att vinster återinvesteras i verksamheten eller på annat sätt kommer medlemmar, kunder eller brukare till godo.

KFO är medlemsorganisation i Forum – idéburna organisationer med social inriktning (Forum). När det gäller majoriteten av förslagen och bedömningarna i betänkandet 2018:35 hänvisar KFO till innehållet i Forums remissvar. I detta separata remissvar vill KFO understryka att vi tillstyrker förslaget 8.1. Vidare ifrågasätter vi användningen av ”utomparlamentariska metoder” i 7.4.7 samt i vägledningen. Vi ifrågasätter också den innehållsliga helheten i 8.1.1 *Samarbetsorganisationer, riksorganisationer och paraplyorganisationer.*

¹ www.kfo.se

7.4.7 Ett demokrativillkor som skyddar grundläggande värderingar i ett demokratiskt samhälle

KFO delar utredningens bedömning om att ett demokrativillkor för verksamheten bör utformas så att det skyddar grundläggande värderingar om respekt för alla människors lika värde, enskildas grundläggande fri- och rättigheter och det demokratiska styrelseskicket. Vi vänder oss däremot mot skrivningen på sid 348 om att ”Det kan därför aldrig vara accepterat att utöva, rättfärdiga, främja eller uppmana till våld eller andra utomparlamentariska metoder för att uppnå en ideologiskt eller religiöst motiverad målsättning.” Den absoluta majoriteten av civilsamhällets aktiviteter utgörs per definition av utomparlamentariska metoder (möjligtvis med undantag av att skriva remissvar av föreliggande slag). Skrivelsen i betänkandet är missvisande och framstår som ett misstag, då utomparlamentariska metoder - som nämnt civilsamhällets själva definition - klumpas ihop med våld.

8.1 Utredningens förslag till demokrativillkor

KFO tillstyrker utredningens förslag om att bidrag inte ska få lämnas till en organisation om den eller någon av dess företrädare, inom ramen för verksamheten, 1. utövar våld, tvång eller hot eller på annat otillbörligt sätt kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter, 2. diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde, 3. rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2, eller 4. motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

8.1.1 Organisationens och företrädarnas agerande

Under rubriken *Samarbetsorganisationer, riksorganisationer och paraplyorganisationer* fastslår betänkandet att för att en organisation ska anses uppfylla demokrativillkoret bör det också krävas att organisationens samarbetsorganisationer uppfyller villkoret. Det innebär att en riksorganisation måste anses vara ansvarig för sina medlems- eller lokalföreningar liksom deras företrädare. Även en paraplyorganisation måste ställas till svars för situationer då deras samarbetsorganisationer agerar i strid med demokrativillkoret.

Essensen i avsnittet visar på oförståelse för civilsamhällets organisering på aggregerad nivå i allmänhet, och för sektorns arbetsgivarorganisationer i synnerhet. Anslutningsgraden till en arbetsgivarorganisation – som här måste uppfattas gå under beteckningen paraplyorganisation – är mycket hög i Sverige. Civilsamhällets alla verksamheter är uppdelade mellan ett antal olika arbetsgivarorganisationer. Dessa är alla ideella föreningar. Begreppet ”samarbetsorganisation” definieras inte i betänkandet, men i föreliggande exempel, KFO, är det troligt att övriga arbetsgivarorganisationer för civilsamhällets organisationer tillsammans med flertalet

paraplyorganisationer (Famna, Forum, Idéburna Skolors Riksförbund, Ideell Arena, Coompanion, Skoopi mfl) faller inom ramen för vad som måste tolkas som KFO:s samarbetsorganisationer. Kontentan av dessa förhållanden är att valfri organisation i civilsamhället enligt avsnittet på sid 353 skulle vara ställd i ansvarsförbindelse med alla övriga befintliga verksamheter i civilsamhället, möjligtvis med undantag av en gruppering av verksamheter helt utan anställda.

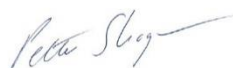
I praktiken innebär skrivningarna under 8.1.1 att alla organisationer i svenskt civilsamhälle på alla nivåer av organisering skulle bära ansvar för samtliga övriga organisationers totala antal företrädare.

Utöver att skrivningarna inte framstår som realistiskt uppföljningsbara är andemeningen som följer dessvärre också beklagansvärd utifrån minst två perspektiv:

- De organisationer och verksamheter i civilsamhället där radikaliseringshotar är i stort behov av kontaktytor med andra verksamheter. För exempelvis en samfundsmiljö där radikaliseringshot föreligger kan kontaktytor med andra samfund och andra civilsamhällesverksamheter vara den livsluft som håller ickedemokratiska krafter stängna. Det ansvarsövertagande och den ansvarsglidning som enligt betänkandet blir en konsekvens av samarbete kan riskera isolera de miljöer som är i allra störst behov av insyn och intryck.
- Det är en utbredd uppfattning att svenskt civilsamhälle är i behov av ökad samverkan och konsolidering på aggregerad nivå, det vill säga när det gäller den övergripande infrastrukturen av arbetsgivar- och intresseorganisationer. Konsekvenserna av 8.1.1 skulle motverka en sådan önskvärd närmre samverkan och konsolidering.

I kontrast till betänkandets vad det framstår orealistiska förhållningssätt vill KFO påtala och förespråka hur Utredningen om en tydlig definition av idéburna aktörer i välfärden Fi 2018:04 entydigt föreslår att juridisk person är den avgränsningsbara och ansvariga enheten i civilsamhället.

På Arbetsgivarföreningen KFO:s vägnar

Petter Skogar, förbundsdirektör

Karin Svedberg, ansvarig intressepolitik civilsamhälle och välfärd